

ATARI
MUSEUM.NL

NEDERLANDSE

HANDLEIDING VOOR DE

1050 HAPPY

UITBREIDING VERSIE

7.00 & 7.1

JANUARI 1988

LEES DEZE HANDLEIDING

VOOR

U DE HAPPY UITBREIDING
GAAT GEBRUIKEN

DEZE HANDLEIDING IS
GEPRESENTEERD DOOR

SOFTLINK (TM)

REGELS VOOR HET DISKDRIVE GEBRUIK - HERINNERINGEN

Wissel nooit een schijf als de drive actief is (lampje aan). Zet een 810 drive nooit aan of uit met een diskette erin. Bij de 1050 is dit beveiligd. Beveilig uw diskette altijd met een plakkertje en haal die er alleen af als u wilt schrijven.

NIEUWE REGELS VOOR DE HAPPY UITBREIDING

Als u de drive aanzet staat deze automatisch in de snelle leesstand. DOS schijven zijn voor 99,9% veilig te gebruiken. Zorg dat uw aangeschafte software altijd is voorzien van een schrijfbeveiliging, tenzij deze tussendoor beschreven moet worden.

Als het mogelijk is moet u altijd uw backup disk beschrijven.

Sommige beschermde software kan niet gebruikt worden in de snelle stand, het is zelfs mogelijk dat de software denkt dat het een illegale copie is en zal zo mogelijk uw schijf schoonmaken!!!

Voordat u uw software voor de eerste keer probeert in een Happy drive moet u deze voor de zekerheid eerst beveiligen. Er zijn programma's die dit controleren en niet werken. Dan moet u een backup maken en hier mee werken, of uw drive in de UNHAPPY stand zetten.

Het is geconstateerd dat bijna 100% van de software die niet loopt in de snelle stand het wel doet in de normale Unhappy stand. Hetzelfde geldt voor backup diskettes die zijn gemaakt in de z.g. FORCE SLOW keuze!

SNEL EN UNHAPPY

Het controle programma in de uitbreiding heeft ingebouwde gebufferde snel lezen en schrijven met verify. De Happy heeft nog meer mogelijkheden boven de normale drive. Als u de drive aanzet staat deze automatisch op snel lezen en normaal schrijven en alle verdere mogelijkheden als de drive in de Happy stand staat. Unhappy kan alleen door een software commando. Als Unhappy is gekozen kan deze alleen verlaten worden door het uitzetten van de drive! Voor het juist functioneren van de drive moet u deze ongeveer 10 seconden uit laten voor u hem weer aanzet.

Als u problemen heeft met het starten van software probeer het dan in de Unhappy stand. Weet wel dat copie-en gemaakt met PDB files of de Happy Backup deze altijd een eerste keer geladen moeten worden in de Happy stand.

Het Warp Speed Software (WSS) Menu programma geeft toegang tot alle andere programma's op de WSS disk. Het menu wordt ook gebruikt om de TRACER aan te zetten. Tracer informatie te laten zien, drive programmering kiezen en om te laten zien hoe uw complete systeem in elkaar zit. Het menu is altijd het eerste programma dat ingeladen wordt. DOS programma's op de WSS disk zijn niet via het menu te bereiken. Hierover later meer.

FUNCTIE

Het menu-programma is het zelfstartende deel van de WSS disk. Als de schijf wordt opgestart wordt alle Tracer informatie opgehaald uit de Happy-chip als de Tracer gebruikt is geweest. Het menu wordt altijd in drive 1 opgestart. Drive 1 hoeft niet speciaal een Happy drive te zijn. Het menu laat u een nummer kiezen dat staat naast de functie die uitgevoerd moet worden.

INGEBOUWDE FUNCTIES

Als het menu verschijnt heeft u onmiddellijk toegang tot de volgende functies zonder dat die ingeladen moeten worden:

- 0) OTHER FEATURES (ANDERE MOGELIJKHEDEN)
  - 1) DRIVE OPTIONS (DRIVE KEUZES)
  - 7) ENABLE TRACER (TRACER AANZETTEN)
  - 8) DISPLAY TRACER INFORMATION (LAAT TRACER INFORMATIE ZIEN)
- Een beschrijving van deze functies zijn in deze delen van het menu aanwezig.

FUNCTIES DIE VIA HET MENU INGELADEN WORDEN

Andere functie uit het menu moeten van disk geladen worden. Als er een deel ingeladen wordt is het niet meer mogelijk om naar het menu te gaan zonder opnieuw op te starten. Deze functies zijn:

- 2) DIAGNOSTIC (DRIVE CONTROLE)
- 3) SECTOR COPIER
- 4) HAPPY BACKUP (HAPPY COPIER)
- 5) HAPPY COMPACTER (BOOTSCHIJVEN d.m.v. TRACER BIJ ELKAAR ZETTEN)
- 6) MULTI DRIVE PROGRAMMA (MET 2 OF MEER HAPPY DRIVES COPIE-EREN)

Het gebruik van deze programma's wordt later behandeld.

MENU PROGRAMMA - GETOONDE INFORMATIE

Het menu van de WSS disk geeft informatie over hoe het programma nu afgesteld staat. Het geeft de geheugengrootte, Ramdisk soort, welke drives zijn aangesloten en welke drives Happy zijn en of er Tracer informatie aanwezig is. Deze informatie is van belang voor de gebruiker. De bedoeling hiervan wordt behandeld.

RAMDISK & SOORT

De WSS sector copier is het enige programma dat de Ramdisk gebruikt. Alleen Axlon of 130 XE worden aangegeven. De 256K die in onze computer zit blijft een 130XE Ramdisk aangeven. Het is alleen zo dat deze sector copier nooit gebruikt zal worden omdat er veel betere zijn die iedere Happy gebruiker wel heeft of kan krijgen.

COMPUTER GEHEUGEN INHOUD

De inhoud van het geheugen dat gegeven wordt is het deel dat gebruikt wordt voor de programma's en data. Als u een XL of XE heeft hoeft u OPTION niet vast te houden want de WSS disk controleert dit en schakelt Basic uit, zodat u in ieder geval 48K heeft. Sommige schakelaars of ingebouwde extra's kunnen dit wel beïnvloeden, zorg dus dat alle geheugen vrij is en alle extra's uitgeschakeld.

HAPPY DRIVES - WELKE DRIVE NUMMERS

Het menu toont de drive nummers van elke aangesloten en aangezette Happy drive. Een drive die in de Unhappy stand staat wordt niet als een Happy drive beschouwd. De meeste programma's op de WSS disk werken alleen met een Happy drive die in het menu aangegeven word.

TRACER INFORMATIE - JA OF NEE

Het scherm toont u of er TRACKS USED (TRACKS GEBRUIKT) informatie aanwezig is d.m.v. de Tracer functie. Lees hierover verder in de handleiding.

Als hier YES (JA) staat is er informatie aanwezig die gebruikt kan worden.

DRIVE OPTIONS (DRIVE KEUZES)

Als u 1 heeft ingedrukt kunt u een Happy drive programmeren. Als u meer dan 1 Happy heeft wordt u gevraagd welke drive.

De keuzelijst wordt getoont waaruit u een keus moet maken. Deze keuzes verdwijnen als u kiest voor Happy Backup, Compacter of Multi-Drive want deze initialiseren uw drive opnieuw.

SET UNHAPPY (HAPPY UITSCHAKELEN)

Drukt u op 1 dan wordt de drive Unhappy geprogrammeerd. Vanaf dat moment wordt de drive beschouwd als een normale 1050 drive. Bij de 1050 heeft u dan nog wel toegang tot de Double Density. De Unhappy drive zal langzamer zijn en kan geen Happy functies gebruiken. Hij wordt ook niet aangegeven als zijnde een Happy drive. Er zijn diverse mogelijkheden om de drive Unhappy te zetten.

VERANDER DRIVE NUMMER

Dit commando geeft u de mogelijkheid om de drivenummers te wisselen zonder de schakelaars achterin de drives om te zetten. Het is alleen mogelijk om te kiezen van 1-4 als nieuw drive-nummer.

Deze wijziging vindt alleen plaats als de drive geopend en gesloten wordt of gesloten als hij open stond. Druk altijd op RESET zodat het menu weet welke drives Happy zijn.

SET NEW OFF DELAY (PAUZE INSTELLEN TUSSEN LAMPJE AAN EN UIT)

Dit commando programmeert de motor aan/uit tijd. Dit is de tijd tussen de laatste lees of schrijf operatie en de motor uit gaat. De ingebouwde pauze-instelling is voor het meeste gebruik het beste geschikt, dus het beste is om dit niet te veranderen.

Pauses variëren van A-Z, waarbij A de kortste pauze is.

SET TO U.S. EMU (PROGRAMMEER ULTRA SPEED/HOGERE SNELHEID)

MUSEUM.NL

Dit geeft de drive de Ultra Speed snelheid. Dit geeft een iets hogere snelheid dan met de Sector Copier, DOS XL en TOP DOS 1.5. Dit werkt b.v. met SpartaDos, BiboDos en met sommige copierprogramma's.

SET TO FAST WRITE (SNEL SCHRIJVEN INSCHAKELEN)

Het gebufferde snel schrijven met verify (controle) in de Happy gaat veel sneller dan de normale drive. Dit staat niet ingeschakeld als de drive aangezet wordt. Alleen de Sector Copier, Warp Speed Dos XL, Warp Speed Dos en Top Dos 1.5 zetten deze automatisch aan.

Zodra dit aan staat kan het alleen maar verwijderd worden door de drive uit te zetten.

Al gebruiken de Happy Backup, Compacter en Multi-Drive een snel schrijven met controle, is deze toch anders dan degene die u kiest. De beperkingen hieronder genoemd gelden hier dus niet voor.

Het is belangrijk te begrijpen dat de Happy drive niet direct informatie op de schijf zet als hij opdracht krijgt van de computer. Het verzamelt zoveel mogelijk en schrijft en controleert alles enkele sectoren later. Als de computer zegt dat het schrijven klaar is hoeft de drive nog niet klaar te zijn. Het beste is altijd om bij een Happy drive te wachten tot het lampje uit gaat. De tijd tussen schrijven en lampje uit zorgt ervoor dat alle informatie op de schijf staat juist voor het lampje uit gaat.

En weer wijzen we er u op dat u:

NOOIT EEN SCHIJF MAG VERWIJDEREN ALS HET LAMPJE AAN IS!!

Als u ongeduldig bent moet u de motor-uit tijd opnieuw instellen. Dit is alleen als er geschreven moet worden. Als u een directory leest of een file opent kan er niets verloren gaan als u de drive te snel opent.

De Happy drives moeten met hoge snelheid kunnen werken met SpartaDos.

Dan moet u wel Fast Writing aanzetten voor dat u hier mee gaat werken.

Warp-Speed Dos XL, Top Dos 1.5 en de Sector Copier zetten deze automatisch aan. Deze moet aan blijven staan als u met deze programma's wilt schrijven anders bent u uw data kwijt!

DE TRACER FUNCTIE - DOEL HIERVAN

De Tracer functie is een belangrijk onderdeel van de Happy. De Tracer stelt vast welke tracks er bij een bepaalde boot schijf gebruikt worden.

Deze data wordt gebruikt in het Copieren per Tracer commando in de Happy Backup en bij het Compact commando in het Happy Compacter programma. Er is geen Compacting mogelijk zonder de Tracer. Copieren met de Tracer kost vaak minder tijd dan een hele disk copieren, zeker als er niet veel tracks gebruikt worden en u meerdere copie-en wilt maken.

met DOS diskettes kan de directory getoond worden met n van de utilities

om te kijken welke sectoren er gebruikt worden. Voor software die geen directory bevat of een lijst met gebruikte tracks is de Tracer belangrijk.

DE TRACER FUNCTIE - GEBRUIK

Het Tracer programma vertelt de Happy om het laadproces van een bootschijf te bekijken en te onthouden terwijl de disk geladen word. De Tracer kijkt niet naar het programma zelf. Het is een programma dat in een Happy drive elke lees en schrijf operatie onthoud die voorkomen tijdens het laden van een programma. Als de Tracer aanstaat in een Happy drive zal deze tijdelijk Unhappy zijn en langzaam lezen en zal, zonder dat de computer dit weet, onthouden welke tracks gebruikt worden terwijl een programma laad. De drive in de Trace functie zal zo blijven staan totdat het menu opnieuw opgestart wordt en de Tracer weer uitzet.

BIJ WELKE DISKETTES HEEFT DE TRACER FUNCTIE NUT

Het laden van elke boot-diskette kan bekeken worden. Het zal alleen bij sommige programma's geen nut hebben. Dit zijn programma's die regelmatig de disk aanspreken om wat in te laden. Dit zijn b.v. graphic adventures of spelen met diverse levels of schermen.

Sommige diskettes zullen eerst een titelbeeld laten zien en dan het programma inladen.

Uiteindelijk zal het programma geen toegang meer zoeken tot de disk.

Deze programma's kunnen succesvol gedaan worden, als de functie maar uitgevoerd is tot er niet meer gelezen hoeft te worden.

Een disk die alleen met de Happy Backup en PDB file gecopieerd kan worden hoeft hier geen gebruik van te maken omdat de informatie al in de PDB file aanwezig is om te copieren.

GEBRUIK VAN DE TRACER FUNCTIE

Vanuit het menu kiest u nummer 7 om de Tracer aan te zetten. Als het menu aangeeft dat de Tracer aanstaat haalt u de WSS disk eruit, zet u de computer uit (MAAR NIET DE DRIVE!!!)

Doe dan de bootschijf erin die u wilt bekijken en laadt deze in zoals u altijd doet (met of zonder Basic enz.) U moet de schijf door laten laden totdat alle data die nodig is in ieder geval n keer gelezen is voor de Tracks Used (gebruikt) informatie om juist te zijn.

Als het een spel is kunt u dit natuurlijk spelen, maar nodig is dit niet.

De volgende stap is dan om de computer uit te zetten, de WSS disk opbooten en nummer 8 kiezen: Have Trace Data. (Wordt vervolgd)

GEBRUIK VAN DE TRACER FUNCTIE (vervolg)

Als een Trace succesvol is zal het menu het volgende laten zien:

HAVE TRACER DATA = YES.

De informatie kan dan op het scherm getoond worden via DISPLAY TRACE in het menu, of kan gebruikt worden in COPY PER TRACER in het BACKUP of COMPACT programma. Als u de computer uitzet zal deze informatie verdwijnen en niet meer te zien zijn als u de WSS disk weer opboot. Dan moet u opnieuw de Tracer gebruiken en opnieuw beginnen.

DISPLAY TRACE FUNCTIE (TOON TRACE INFORMATIE)

Als het menu zegt HAVE TRACER DATA = YES, kunt u dit op het scherm zien door keuze 8. De track nummers in decimaal van 0 tot 39 zullen op het scherm verschijnen en daarnaast zal staan YES of NO (JA of NEE).

Een YES betekent dat deze track door het programma gebruikt is en NO dat hier niets staat. Ook staat er hoeveel tracks er in totaal gebruikt zijn.

DIAGNOSTIC PROGRAMMA - DOEL

Het Diagnostic programma controleert uw Happy uitbreiding. Het test NIET alle functies van uw drive. De standaard Atari test kunt u niet in een Happy drive uitvoeren.

DIAGNOSTIC PROGRAMMA - FUNCTIE

Diagnostic programmeert uw Happy om bepaalde testen uit te voeren en eventuele fouten aan u door te geven. Deze testen mogen alleen gedaan worden in een Happy drive! De gebruiker kiest een test en moet ook de resultaten zelf begrijpen. Omdat de computer en alle andere aangesloten apparatuur storingen kan geven is het mogelijk dat een eventuele fout niet in de drive zit.

DIAGNOSTIC PROGRAMMA RUNNEN

Boot de WSS disk. Kies voor 2) Diagnostic. Als dit ingeladen is kunt u niet terug naar het menu als u de disk niet opboot. Kies een drive nummer en de test die uitgevoerd moet worden.

Weet wel dat u na iedere test de drive voor 10 seconden moet uitzetten voor u iets anders kunt doen.

Na uw keuze voor Enhanced Diagnostic kunt u kiezen uit een enkele test of een doorlopende test. Kies 0 voor een enkele en 1 voor een doorlopende. De doorlopende test werkt alleen met een originele Happy en niet met de Duitse.

Hij geeft aan wat er eventueel fout gaat of dat het een Duitse Happy betreft (German Clone).

HI SPEED XFER DIAGNOSTIC

De Happy gebruikt een data transport snelheid die veel hoger is dan de standaard snelheid van de aangesloten hardware. Als er in deze test iets fout gaat is dat nooit een fout van de Happy omdat het transport plaats vindt buiten de Happy chip! De meeste fouten kunnen in de computer verholpen worden, al lijkt het misschien dat een bepaalde drive gevoeliger is.

RPM MEASUREMENT (TOERENTAL OPMETEN)

Dit meet het aantal toeren per minuut dat de drive motor draait.

Happy Computer's controle is de meest fijne voor uw Happy drive. De meeste controleprogramma's meten een paar keer en nemen een gemiddelde.

De Happy doet het iets fijner en kan zeer precies de snelheid meten tot

plusminus 0.5 toeren in een halve seconde.

De test moet een geformatteerde schijf gebruiken waarna u op START moet drukken. De informatie voor een juiste snelheid zal zijn RPM = 298.5

IS JUST FINE. Het minimum zal zijn RPM = 285.0. Elke snelheid hiertussen is goed. Grote verschillen zijn een aanwijzing dat er met de drive of de disk iets fout is. Als u ziet ERROR CAN'T MEASURE, af en toe of vaak, geeft ook aan dat er iets fout is. Tijdens het meten wordt een getal getoond en er zal staan IS TOO SLOW of IS TOO FAST (te langzaam of te snel).

SWITCH OPTION TEST (SCHRIJF BEVEILIGING SCHAKELAAR)

Deze test is alleen voor degene met een schakelaar. Als u die niet heeft kunt u dit overslaan. Alle commando's worden op het scherm gegeven. Het tweede deel van deze test is de USERS VERIFY MODE ook als u geen schakelaar heeft. U kunt uw write protect controleren bij het in- en uitvoeren van een diskette.

HEAD POSITIONING (LEESKOP VERPLAATSEN)

Dit is een test op zichzelf. Dit geeft u de mogelijkheid om uw leeskop naar een bepaalde track te sturen met de motor aan. Hij leest en schrijft niet maar het lees gedeelte moet wel werken. Deze functie kan gebruikt worden bij een speciale Schoonmaak Disk, omdat de motor aanstaat en u de kop kunt sturen.

READ / WRITE TEST (LEES / SCHRIJF TEST)

Deze test is een snelle en preciese test om uw drive circuits te controleren. Deze test het formateren, lezen, schrijven en controleren van data op 3 track posities. Hij test deze in alle 3 de densities. Alle data op de disk wordt vernietigd! Als er maar iets mis gaat zal er een error volgen. Als er steeds iets fout gaat maar de drive werkt verder goed geeft dit aan dat de drive op het punt van knappen staat. Zeker als dit gebeurt op track 39, wat de meest binnenste track is.

HAPPY BACKUP EN HAPPY COMPACTOR PROGRAMMA'S

De Happy Backup, het Multi-Drive Programma en de Happy Compactor zijn bedoeld om copie-en te maken van Atari diskettes.

Deze drie programma's hebben ieder een eigen functie die ze onderscheid van de andere.

LADEN VAN DE HBP, HCP OF MDP

Vanuit het WSS menu druk u op de volgende toets:

4)HAPPY BACKUP, 5)HAPPY COMPACTOR, 6)MULTI-DRIVE.

Het menu zal deze programma's niet inladen als er geen Happy drive aangesloten is. Het menu zal het Multi-Drive programma niet inladen als er niet minstens twee Happy drives zijn aangesloten.

HBP, MDP, HCP - SOURCE(BRON)/DESTINATION(BESTEMMING) DRIVE KEUZE

Het menu kiest automatisch de bron- en bestemmingsdrive voor deze programma's. De gebruiker kan niet kiezen, maar kan zijn Happy drive op elke plaats tussen 1 en 4 zetten. De eerst gevonden Happy drive wordt dan bron-drive. Als er maar 1 drive aangesloten is wordt deze zowel bron- als bestemmingsdrive en kan het MDP niet geladen worden.

GELIJKE EIGENSCHAPPEN VAN DE HBP, HCP EN MDP

Als u op RESET drukt tijdens het runnen van deze programma's wordt alles stopgezet, voor dat er iets klaar kan zijn, zet de Happy drive(s) uit en Return brengt u terug naar het menu.

Een fout in de Atari computers kan er soms voor zorgen dat uw drive tot 15 seconden stil staat tijdens het lezen of schrijven. Het beste is om gewoon te wachten! Dit is geen error. Sommige bron diskettes geven merkbare pauzes terwijl ze inladen. In dit geval doet de Happy zijn best om er voor te zorgen dat er geen data verloren gaat. Het is niet mogelijk om een bedoelde bad sector te onderscheiden van een z.g. weak sector, dus zal hij dit enige malen herhalen. De drive zal dan geen rare geluiden maken zoals bij het lezen van bad sectors. De drive zal gewoon even pauzeren. Maar denk eraan dat de drive dan wel aan het werk is om

zoveel mogelijk data te lezen als mogelijk is. Alle
getoonde nummers en sectoren zijn in decimalen.

ATARI
MUSEUM.NL

SPECIAL RECOVERY(SPECIAAL LEES) MENU

De drie programma's hebben allen een gelijke optie in het menu.

Dit is het S commando. De meeste functies werken gelijk. Deze functies verhogen de flexibiliteit en mogelijkheden voor het maken van backup disks.

R - RESTORE DEFAULTS (NIEUWE PARAMETERS ZETTEN)

Als deze programma's ingeladen worden staan sommige condities al ingesteld. Elke verandering blijft staan tot u het programma opnieuw inlaad of als u op R drukt.

Deze zijn als volgt:

CURRENT SCAN RETRIES (HET AANTAL MALEN OPNIEUW LEZEN BIJ
EEN ERROR)=04(HEX)

CURRENT SECTORS NEEDED (SECTOREN NODIG)
=12(HEX)

FORCED SLOW MODE (LANGZAME SNELHEID)
=NO

SKEW ALGN MODE (SKEWED SECTORS MAKEN)
=NO

PDBC DUPL MODE (niet in het MDP)
(MET PDB FILE COPIEREN)
=NO

DOS MODE (alleen in HBP)
(KAN DOS DIR LEZEN)
=NO

(alleen in MDP)

X - TERUG NAAR HET MENU

Met X gaat u terug naar het menu om met copieren te beginnen.

D - DOS MODE KEUZE - ALLEEN IN MDP

Om het dupliceren van standaard diskettes te verbeteren heeft dit programma een alarm als u gaat copieren. De DOS keuze staat op NO. Als deze op YES gezet wordt met D dan wijzigt er iets in het programma. Als niet iedere track 18

goede sectoren bevat meldt zich een error en wordt alles gestopt.

T - STEL TRACER TRACKS IN

De T keuze geeft u de mogelijkheid om precies aan te geven welke tracks u gecopieerd wilt hebben. Als u T heeft ingedrukt kunt u bij elk nummer (0-39) zetten YES/NO/EXIT (JA/NEE/ERUIT) In alle gevallen dat met T minstens 1 track op YES staat zal de keuze COPY PER TRACER beschikbaar zijn, of de C keuze in het HBP.

Dit kan zonder dat u met de Tracer gewerkt heeft en bekeken heeft welke tracks er nodig zijn. De T keuze kan gebruikt worden zolang u precies weet welke track(s) er gedupliceerd moeten worden.

De speciale Langzame Snelheid informatie wordt op de eerste drie tracks (0-2) geschreven.

Als u bij T daarom dan aangeeft track 0,1 en 2 en de disk over zich zelf heen copieert, kunt u deze informatie erop zetten of eraf halen, al naar gelang er YES of NO staat.

F - LANGZAME SNELHEID VASTZETTEN

Veel beschermd programma's moeten in de langzame snelheid gelezen worden om juist te werken. Dit geeft natuurlijk iets minder mogelijkheden met een Happy drive, maar de Unhappy stand is simpel en makkelijk in te stellen.

U kunt de HBP, MDP en HCP instructie geven om een copie te maken met de informatie die de drive automatisch en tijdelijk op langzaam lezen zet. Daarom is het niet altijd nodig om de drive Unhappy te zetten. Als u van disk wisselt kan de drive automatisch terug springen naar de snelle stand. De langzame stand die op een backup disk staat is niet precies gelijk aan Unhappy. Dit schakelt namelijk niet alle programmeerfuncties uit en de uitbreiding is dan ook te zien door de software. De leveranciers of schrijvers maken het zichzelf moeilijk door dit te controleren omdat, in de Unhappy stand, de drive een standaard drive is. Mocht een disk in deze langzame snelheid nog niet juist werken kunt u altijd nog naar de Unhappy functie gaan om problemen te vermijden. Als u op F drukt in het Recovery menu wisselt u tussen JA of NEE langzaam. Als er NO staat zal de volgende copie niet langzaam zijn. De langzame snelheid met de Compacter alleen zorgt dat de bestemmingsdisk met een X commando weer uit het programma stapt. Om te werken met de Tracer moeten de tracks 0, 1 en 2 geschreven worden. Zorg er voor dat u dit niet vergeet bij het instellen van de tracks.

Zowel langzame snelheid als PDB zijn alleen apart te gebruiken, dus kunnen nooit allebei op YES staan, wat ook niet nodig is.

SECTORS NODIG EN OPNIEUW PROBEREN

Elke track wordt eerst gescand om vast te stellen hoeveel sectoren er zijn en welke nummers ze hebben. Pas als de hoeveelheid en nummers vastgesteld zijn wordt de data gelezen.

De bron-disk wordt in 2 fasen gelezen, eerst het scannen en dan het lezen.

Het is nodig dat dit in 1 omwenteling gebeurt, opdat de juiste samenstelling van sectoren gecopieerd kan worden. Het lezen zorgt voor vele herhalingen mocht zich een kleine error voordoen tijdens het lezen van de data.

Diskettes die slecht beschreven zijn of van slechte kwaliteit zijn kunnen zorgen voor zwakke errors. Dit zijn errors die bij een tweede keer wel passeren en gelezen worden. Als een zwakke error tijdens het scannen gelezen wordt is het mogelijk dat er een sector overgeslagen wordt. Om dit te vermijden kunt u een aantal parameters instellen.

Na elke scan wordt er een vergelijking gemaakt met de SECTORS NEEDED = XX parameter. Als er in ieder geval een gelijk aantal is wordt er pas gelezen. Als dit niet het geval is wordt er opnieuw gescand. Het aantal wordt vastgezet met de SCAN RETRIES = XX parameter. Als u deze wijzigt kunt u een zwakke disk toch nog lezen. Door het verhogen van deze aantallen kunt u waarschijnlijk een niet meer leesbare disk nog copieren.

SKREW ALIGNMENT MODE - (MET SKEWED SECTORS WERKEN) - HBP EN HCP

Met skewed sectors werken is een speciale manier van copieren, waarbij de positie van sectoren op een track verwant is aan de sectoren op een andere track. Als deze functie gekozen wordt vertraagt dat de tijd van het dupliceren. Met skewed sectors werken is bij de meeste diskettes niet nodig. Dit kan alleen geprobeerd worden als alle andere methoden niet werken.

PDBC DUPL MODE (MET PDB FILES COPIEREN)

Met PDB files copieren betekent dat elke file informatie bevat die nodig is om een bepaalde beveiliging te kunnen lezen en dupliceren. Deze functie is alleen te kiezen

vanuit het Happy Backup menu. Deze moet met YES beantwoord worden om diskettes te dupliceren die alleen met een Happy werken en gemaakt zijn met een PDB file. Alle andere copie-en die geen Happy nodig hebben moeten ook niet met een PDB file gecopieerd worden, alleen de originele. Dit moet dan altijd op NO staan.

HAPPY BACKUP PROGRAMMA (PDB FILES)

Met PDB files copieren is de meest automatische manier waarop het HBP werkt. Er is al gekeken naar de methode van beveiliging en hoe daar een goede copie van te maken. Voor bijna elke speciale beveiliging is er een PDB file die u kunt kiezen.

KIEZEN VOOR PDB-FILE OF NORMALE BACKUP

Als de HBP gekozen en geladen is wordt de gebruiker gevraagd of er met een PDB file gecopieerd moet worden. Y als u dat wel wilt en N als u een gewone backup wilt maken.

PDB FILE KEUZE

Als u al weet welke file u nodig hebt kunt u dit nummer direct invoeren zonder een directory te zien. Als u dit niet weet kunt u steeds op Return drukken om de lijst met PDB files te bekijken. Sommige files dragen de naam van het te copieren programma, andere de naam van het bedrijf waar het vandaan komt, waarbij deze file diverse programma's dupliceert. U moet deze file kiezen en de functie D gebruiken om de informatie te tonen.

BEGINNEN MET COPIEREN

Als u eenmaal gekozen heeft verschijnt er een klein menu. Er zijn twee mogelijkheden: B om te beginnen en D voor informatie. Met B begint het programma automatisch, net als een normale backup.

TOON INFORMATIE

Het informatiescherm vertelt u altijd of er een Happy drive

nodig is om de copie te runnen. Bedenk dat als er een Happy drive nodig is, dit de enige manier is om copie-en te maken zonder de nodige hardware aanpassingen. Andere informatie bevat een lijst met programma's die deze file kan dupliceren.

OOK ZAL ER TE ZIEN ZIJN HOE DEZE, MET PDB FILE, GEMAAKTE DISK GEBRUIKT MOET WORDEN. SCHENK SPECIALE AANDACHT AAN HOE U EEN RUN TIME DISK MOET MAKEN ALS DIT AANGEGEVEN WORDT. EEN RUN TIME DISK WORDT GEMAAKT VAN DE ORIGINELE DISK, DOOR GEBRUIK TE MAKEN VAN DE NORMALE HBP KEUS, IN COMBINATIE MET "SELECT TRACER TRACKS" en "COPY PER TRACER" EN DOOR HET COPIEREN VAN DE TRACKS DIE GETOOND WORDEN IN DE INFORMATIE. Als de met PDB file gemaakte disk ingeladen is moet u de Run Time disk net zo gebruiken als de originele inplaats van de met PDB gemaakt copie waar u mee begon.

REGELS VOOR COPIEREN EN GEBRUIKEN VAN PDB COPIEEN

De regels en methodes voor het copieren met PDB files zijn:

1) bekijk altijd de informatie om te zien of u iets speciaals moet doen.

2) met PDB files gemaakte programma's die geen Happy nodig hebben om te

runnen moeten wel altijd met PDB gecopieerd worden.

3) met PDB files gemaakte programma's die WEL een Happy nodig hebben moeten

met de normale HBP gemaakt worden en met de PDBC DUPL MODE in het menu op YES.

4) met PDB files gemaakte programma's die een Happy nodig hebben moeten

altijd in de Happy stand ingeladen worden.

U kunt een error tegenkomen als er verschil is tussen de PDB file en het te copieren programma.

U kunt alleen maar zeker zijn als het:

1) een originele schijf is of

2) als het een copie is die al met een PDB file gemaakt is.

Al deze files vertellen u wat hij doet en wat u doen moet. Zij geven altijd aan als er een juiste copie gemaakt is of een foutboodschap als dit niet het geval is.

De boodschap DONE(klaar) verschijnt als alles helemaal klaar is. Terwijl deze programma's lezen van disk tonen ze de track waar ze op bezig zijn. Onleesbare tracks betekent dat er geen data op deze track te lezen staat. Het is mogelijk om alleen lucht te lezen en een onleesbare track te krijgen (unreadable format).

Als software een onleesbare track aangeeft treedt er een diskerror op die een deel van de beveiliging zou kunnen zijn.

Tracks met leesbare sectoren geven het aantal OKAY STATUS sectoren. Als u een standaard DOS disk neemt horen er altijd 18 te zijn op elke track, of er moet een Bad Sector

zijn. Als beschermde schijven 18 OKAY STATUS aangeven betekent dit niet dat er geen beveiliging is. Deze programma's zijn niet gemaakt of bedoeld om beschermde programma's te bestuderen. De bestemmingsdisk hoeft niet geformatteerd te worden. Elke track op de disk wordt schoongemaakt en beschreven met data in de density gelijk aan de brondisk en dan gecontroleerd. Als u een plakkertje op de disk heeft krijgt u een ERROR DURING WRITING (ERROR BIJ HET SCHRIJVEN) RETRY Y/N (OPNIEUW J/N). Verwijder deze en druk op Y. Als u met 2 drives werkt wordt de disk zonder onderbrekingen gecopieerd, tenzij zich een error voordoet. U kunt bij het HBP meerdere copieën maken door bij de vraag ANOTHER COPY Y/N op Y te drukken. Let er op dat het copieren dan niet klaar is, maar pas als er DONE staat.

SPECIFIEK DOEL EN GEBRUIK VAN DE HAPPY BACKUP

De HBP is in onze ogen het meest sterke copieerprogramma dat er is. Met de HBP kunt u een backup maken en het origineel op een veilige plaats bewaren. Des te meer de HBP wordt gebruikt voor piraterij, des te meer zal er geprobeerd worden om programma's te beveiligen. Dit kost hen en u uiteindelijk meer geld, maar zorgt er voor dat er weer een nieuwere versie van de Happy uitkomt. Omdat er geen slot gemaakt kan worden waar iemand wel een passende sleutel voor maakt, tenzij er iets bovennatuurlijk plaats vindt (is dat mogelijk?).

GEBRUIK EN DOEL VAN DE MDP

Lezen van de brondisk gaat bijna tegelijk met het schrijven naar de bestemmingsdisk. U kunt met het MDP drie copieën maken in ietsje meer tijd dan het maken van n. Om het MDP efficiënt te kunnen gebruiken zal deze niet alle nieuwe beveiligingen kunnen lezen.

COPIEREN MET HET HBP EN HET MDP

De menu functie C zal alle 40 tracks van de bron- naar de bestemmingsdisk copieren. De functie T zal verschijnen als er Tracer Data aanwezig is en zal alleen de tracks in de Tracks Used info copieren.

GEBRUIK EN DOEL VAN DE HAPPY COMPACTER

De Compacter (HCP) is bedoeld om uw aantal diskettes in uw bibliotheek te reduceren en om betere toegang tot bepaalde programma's te krijgen. De meeste bootschijven gebruiken minder dan 40 tracks. Met HCP kunt u ALLE tracks op een disk gebruiken met meer dan 40 tracks op een bootprogramma. Niet alle programma's kunnen of moeten bij elkaar gezet worden. Lees dit nog eens in Enable Tracer (gebruik van Tracer). Tijdens het werken maakt de HCP een track naast track duplicaat, terwijl hij een speciale track informatie op de bestemmingsdisk zet. Dit heet Track Re-Mapping (Tracks ombouwen). Het is nodig dat de disk door het HCP geformatteerd wordt. Forced Slow Mode (langzame snelheid info) kan gebruikt worden om een file terug te zetten naar de originele vorm. U kunt in het HCP niet met PDB files werken.

COMPACTED FILE NAAM

De programma's moeten bij het copieren of overzetten voorzien worden van een naam die de gebruiker moet invoeren. Deze namen kunnen tot 16 karakters lang zijn en alle karakters mogen gebruikt worden. Gebruik geen cursortoetsen tijdens het invoeren.

INITIALISEREN EN OMZETTEN VAN EEN HCP DISK

De boot informatie wordt op track 0 gezet en de directory wordt schoongemaakt. Het I-INITIALISEER OMZET commando kan ook gebruikt worden om oudere versies om te zetten naar de 7.00 versie. Dit moet omdat de oudere versies niet werken. Enmaal omgezet kunnen deze niet meer in de oude versie gebruikt worden.

PROGRAM COMPACTING (HET BIJ ELKAAR ZETTEN)

Alleen zelfstartende programma's die eerst d.m.v. de Tracer bekeken zijn kunnen gedaan worden. DUS EERST MET DE TRACER WERKEN!, 7) in het menu.

Boot de schijf op die u gedaan wilt hebben.

Zet de computer uit (NIET DE DRIVE) start de WSS disk opnieuw. Dan kiest u 8) uit het menu. Dan kiest u 5) uit het menu om te beginnen. Volg de instructies. Als het copieren is beëindigd wordt u gevraagd een programmaam in te voeren. Als dat gedaan is wordt de directory bijgewerkt en staat het programma op de schijf. Als u het programma onderbreekt of als er een error optreedt zal het programma geen ruimte op de schijf innemen.

EXTRACT AND MOVE (TERUGZETTEN EN OVERZETTEN)

Programma's terugzetten met het X commando draait het proces om en maakt van een file weer een normale bootschijf. Programma's overzetten naar een andere schijf gaat met het M commando.

ANDERE COMMANDO'S

Deze commando's zijn heel duidelijk:

- D) DISPLAY DIRECTORY (TOON DIRECTORY)
- R) RENAME PROGRAM (PROGRAMMANAAM WIJZIGEN)
- K) KILL (DELETE) PROGRAM (PROGRAMMA VERWIJDEREN)

EEN COMPACTED DISK OPSTARTEN

Een compacted disk start u net zo op als het origineel, dus met of zonder basic, of enige benodigde hardware.

WARP SPEED DOS

De Warp Speed DOS die op de WSS disk zijn zullen we niet behandelen omdat niemand deze gebruikt. Degene die gebruikt worden zijn o.a.:

SpartaDos, SuperDos en BiboDos.

BiboDos is zeer snel, stil en in het nederlands. Deze DOS is met een nederlandse handleiding te krijgen bij uw gebruikersgroep of bij de maker van deze handleiding.

COPIEREN VAN DE WSS DISK

Deze diskette kan gewoon gecopieerd worden. De schijf is niet beveiligd.

DEZE HANDLEIDING IS BIJNA GELIJK AAN HET ORIGINEEL VAN HAPPY COMPUTER INDUSTRIES.
HET BEVAT ALLE BELANGRIJKE ONDERDELEN ZONDER DE OVERBODIGE ZINNEN.

DEZE VERTALING WORDT U AANGEBODEN DOOR:

SOFTLINK(tm)

HANDLEIDING VOOR DE
1050 HAPPY UITBREIDING

VERSIE 7.10

FEBRUARI 1988

LEES DEZE HANDLEIDING VOOR
U DE HAPPY UITBREIDING GAAT GEBRUIKEN!

DEZE HANDLEIDING WORDT
GEPRESENTEERT DOOR

SOFTLINK(™)

HAPPY 7.10 INFORMATIE

Een nieuwe handleiding heeft u eigenlijk niet nodig, want de 7.00 handleiding is zeer compleet. Deze informatie toont alleen wat er aan extra mogelijkheden aan software bijkomt.

Met deze mogelijkheden kan er gesteld worden dat de Happy alles copieert.

De P.D.B. files zijn verbeterd en er zijn er een aantal bijgekomen.

De 7.00 handleiding geeft te weinig informatie over het maken van een run-time disk. Hierover later meer.

Extra is de IBM file converter (omzetter), waarvan in de handleiding niets staat. Ook hierover later meer.

P.D.B. FILES

De 7.10 disk heeft P.D.B. files op de voor- en achterkant. Alle originele 26 files van de 7.00 zijn dezelfde als die op de voorkant van de 7.10 disk.

Als u dus een backup gemaakt heeft met een 7.00 file kunt u dezelfde van de 7.10 gebruiken.

De wijzigingen aangebracht in de 7.10 files geven we hierbij:

File nr.3 voor Electronic Arts programma's is gewijzigd op het scherm. Het copieren blijft hetzelfde.

Racing Destruction Set en Movie Maker zijn verwijderd. Deze en Mail Order Monsters kunnen gedaan worden met nr.27 van de 7.10 disk zonder een run-time disk te hoeven maken.

Dit kan alleen als het een originele is en niet een disk die al eerder gecopieerd is met nr.3 van de 7.00 disk.

File nr.4 voor Synfile geeft op het beeld aan dat u de B-kant van de disk moet bekijken. (zie verder Synfile)

File nr.8 voor Encounter en Rainbow Walker zijn gewijzigd omdat er problemen waren met Rainbow Walker en de 7.00 versie.. Met de 7.10 versie moet dit goed gaan.

File nr.10 voor Electrician gaf met bepaalde versies problemen. Als u nr.28 gebruikt moet het wel gaan.

File nr.19 voor Microprise heeft SoloFlight erbij gekregen. De programma's die ook met nr.19 werken zijn apart in files gezet.

File nr.20 voor Scanalyzer is veranderd in Alpha Systems

nr.1. Ook andere Alpha Systems programma's worden vermeld. Bij problemen nr.29 proberen.

SYNFILE

Wat Synfile betreft moet u eerst proberen of u geen copie met een normaal copieerprogramma kunt maken. Als dat niet lukt kunt u nr.4 van de 7.10 disk gebruiken.

Het originele Synfile staat op 1 kant. De copie gebruikt 2 kanten.

Kant A wordt gemaakt met file nr.4 van de 7.10 disk. Kant B wordt gemaakt met de H.B.P. zonder P.D.B. file.

U copieert een aantal tracks die getoond worden bij de info van file nr.4

Deze kant is dan de Run-time disk.

Voor kant B start u het H.B.P. op door keuze 4 uit het menu.

U drukt op N(o) voor P.D.B. keuze. U drukt op S. U drukt dan op T. U zet dan achter de nummers 0 en 19 t/m 39 Y(es). Dus N(o) bij 1 t/m 18. Na Y(es) op 39 kiest u weer T. U gebruikt dan de originele Synfile als bron-disk en kant B van uw nieuwe disk als bestemmings-disk.

U schrijft dus niets weg op de reeds gemaakte kant A. Om deze schijf te gebruiken start u gewoon kant A op. Als deze ingeladen is haalt u hem eruit en gebruikt kant B voor alle voorkomende diskfuncties.

Bijv. CREATE in Synfile moet kant B gebruiken. Kant B is dus de Run-time disk, d.w.z. dat het een disk is die gebruikt wordt als het programma loopt. Kant A wordt alleen gebruikt voor het opstarten en kant B voor alle verdere functies.

U kunt van deze disk normale copie-en maken met het H.B.P. U gebruikt alleen file nr.4 voor de originele Synfile disk.

IBM CONVERTER (OMZETTER)

De IBM file converter zal files omzetten van IBM PC-DOS naar uw 8-bit Atari. U heeft een 1050 Happy drive nodig voor dit programma.

Als we het hebben over IBM PC-DOS hebben we het ook over de meeste MS-DOS machines, de z.g. klonen.

Het programma zet files om die gemaakt zijn en gebruikt worden door IBM PC-DOS naar files die gezien kunnen worden door uw Atari DOS en vice-versa.

Alleen files kunnen omgezet worden, dus geen zelfstartende diskettes of programma's die DOS niet kan zien.

Het converter programma wordt opgestart met een Atari DOS.

Het maakt niet uit wat voor soort file het is, elke file wordt omgezet, ongeacht de inhoud.

Programma's, tekstfiles, graphics, databases enz.

Het is het programma dat deze files gebruikt dat moet zorgen dat alles goed verloopt met een file van andere computer.

Programma's van de IBM PC-DOS werken natuurlijk *niet* op uw Atari, ook al zet u ze om.

Ook andersom niet, omdat er twee verschillende microprocessors in zitten. Wel met een eventuele emulator. Tekstfiles zijn het makkelijkste om te zetten. Hierover later.

U kunt natuurlijk altijd met een IBM programma's voor uw Atari uit een Bulletin Board halen en omzetten naar uw Atari.

De IBM diskettes moeten geformatteerd worden als 40 tracks

enkelzijdig en 9 sectoren per track.
IBM diskettes kunnen niet op uw Atari geformatteerd worden.
De diskettes moeten met het commando `FORMAT A:/1`
geformatteerd worden en u moet dan 179712 bytes free
hebben.
Dubbelzijdig geformatteerde diskettes kunnen niet gelezen
worden.

Het converter programma staat op kant B van de 7.10 disk en
heet dan "IBMXFR.AUT". Dit kunt u met elke DOS inladen.
U kunt er ook één "AUTORON.SYS" file van maken die zelf
opstart.

GEBRUIK VAN DE CONVERTER

U geeft eerst aan hoeveel drives er zijn, dan welke drive
de Atari file drive is en bij twee drives welke Happy drive
gebruikt wordt als IBM drive.
Als er maar n drive is moet het een Happy drive zijn.
U drukt op een nummer dat hoort bij de functie die u kiest.
U kunt een directory opvragen van een IBM of Atari disk.
U kunt files overzetten van de ene naar de andere diskette.
Als de file op de bestemmings-disk al bestaat (IBM of
Atari) zal u gevraagd worden om te verwijderen of een
andere naam te geven. Als u op RESET drukt tijdens het
omzetten kan er verlies van data zijn op de
bestemmings-disk.

TEKST FILES

Als u tekst files gaat omzetten moet u weten dat de IBM
ASCII codes gebruikt en de Atari ATASCII, die voor een
gedeelte verschillen.
De verschillen zitten hoofdzakelijk in de RETURN, TAB,
BACKSPACE enz.
Sommige tekstverwerkers werken met ASCII codes.
Als uw software daar ook mee werkt kunt u deze files zo
overzetten.
Er zijn tekstverwerkers die werken met speciale codes die
niet te vertalen zijn. Hiervoor zult u zelf een programma
moeten maken of zien te krijgen.
Er zijn ook tekstverwerkers die dit ingebouwd hebben, zoals
b.v. MINI-OFFICE II, met de ASCII save mogelijkheid,
waarvoor u de handleiding moet lezen.

TOEGESTANE FILENAMEN

De Atari filenamen voor de bron- en bestemmings-disk zijn afhankelijk van de mogelijkheden van uw Atari DOS. De IBM filenamen gaat volgens de regels van de IBM PC-DOS. Als u een IBM filenaam invoert die niet toegestaan is zal er op het beeld "INVALID FILENAME" verschijnen. Als u een Atari filenaam invoert, voor uw DOS, die verkeerd is krijgt u te zien "UNABLE TO OPEN FILE". Deze boodschap krijgt u ook bij andere fouten met lezen en schrijven.

Ook deze vertaling is gedaan door:

SOFTLINK(™)

>Mocht u problemen of vragen hebben, stuur dan een briefje.
>Ik hoop dit binnen redelijke tijd te kunnen beantwoorden.

>Stuur uw brief aan:

SOFTLINK
OLIEMOLEN 19B
1622 JY HOORN

GR. VERZORGING
SCHOE-PRESS VT '88
ABC 230 88 02 29/1